

Дослідження ефективності методів прогнозування прибутку підприємства

Колосок С.І., к.е.н., студент, **Коротовських Є.Е.**, студент
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

В умовах ринкової економіки одержання позитивного фінансового результату є безпосередньою метою будь-якого комерційного підприємства. Позитивним фінансовим результатом є прибуток. Прибуток відображає результати підприємницької діяльності, ефективність виробництва, обсяг та якість продукції. Також прибуток виконує стимулюючу функцію тому, що він впливає на формування доходів підприємства та є джерелом фінансування його розвитку.

Від правильного розподілу та використання прибутку залежить кінцевий результат діяльності підприємства, достатність його власних фінансових ресурсів, перспективи розвитку виробництва, можливість залучення додаткових джерел фінансування.

Прибуток створює визначені гарантії для подальшого існування підприємства, оскільки тільки його накопичення у виді різних резервних фондів допомагає переборювати наслідки ризику, зв'язаного з реалізацією товарів на ринку. Для підприємства прибуток є показником, що створює стимул для інвестування в ті сфери, де можна домогтися найбільшого приросту вартості. Прибуток, як категорія ринкових відносин виконує наступні функції:

- характеризує економічний ефект, отриманий у результаті діяльності підприємства;
- є основним елементом фінансових ресурсів підприємства;
- є джерелом формування бюджетів різних рівнів.

Отже, прибуток – це найголовніший елемент, котрий стимулює підприємств для більш ефективної діяльності в умовах жорсткої конкуренції.

Одним із найскладніших етапів планування на підприємстві є процес прогнозування економічної та фінансової його діяльності. Так як абсолютним результуючим показником діяльності кожної фірми є сума отриманого прибутку, то постає питання вибору такої моделі прогнозування прибутку підприємства, яка дала б змогу найточніше визначити фінансові результати його діяльності на майбутній період.

Актуальність даного проблемного питання обумовлена тим, що через часті зміни в економіці без прогнозу показників фінансових результатів підприємство не зможе планувати розвиток матеріально-технічної бази, свої витратні статті, віддача яких не співпадає в часі з їх здійсненням, наприклад, на капітальні витрати, на інновації у виробництво, купівлю цінних паперів тощо.

Мета прогнозування — перш за все створити наукові передумови для обґрунтування ухвалення і практичної реалізації рішень. Ці передумови включають: науковий аналіз тенденцій розвитку економіки; варіантне передбачення майбутнього її розвитку, що враховує як тенденції, що склалися, так і намічені цілі; оцінку можливих наслідків ухвалюваних рішень.

У процесі планування прибутку важливо визначити, за рахунок яких чинників він зростає чи знижується. На величину прибутку впливає сукупність багатьох чинників, які залежать і не залежать від підприємницької діяльності.

Найважливішими чинниками зростання прибутку, залежними від діяльності підприємства є: дохід (виручка) від реалізації продукції; собівартість; витрати на оплату праці; собівартість та відношення обсягу виробництва на величину прибутку.

Для вивчення впливу окремих факторів та процесів на динаміку економічного показника використовують методи прогнозування.

Загальноприйнятими кількісними методами короткострокового прогнозування прибутку підприємства є методи екстраполяції, які спираються на статистичні тенденції зміни відповідної характеристики об'єкта, тобто на часовий ряд.

Оцінка часового ряду (ряду динаміки) прибутку підприємства та його прогнозування може здійснюватись за такими методами:

- метод прогнозування за середнім рівнем прибутку фірми;
- метод від досягнутого або прогнозування на основі абсолютного приросту прибутку за останній рік;
- прогнозування за середнім абсолютним приростом прибутку фірми;
- прогнозування на основі темпу росту прибутку підприємства за останній рік;
- прогнозування за середнім темпом росту прибутку;
- метод екстраполяції тренду та ін.

За допомогою методів прогнозування можна визначити параметри прибутку підприємства на певний період в майбутньому та оцінити вірогідність такого прогнозу, проаналізувати показники діяльності організації за встановленою методикою та визначити шляхи з удосконалення системи управління підприємством та його подальшого розвитку.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 102-104.

